

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 621/2022
06.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Мирољуба Томића и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету АА и др, због кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милана Пејовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К.1895/19 од 22.10.2020. године и Вишег суда у Новом Саду КЖ1 298/20 од 23.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.07.2022. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милана Пејовића, па се у односу на окривљеног АА, а по службеној дужности и у односу на окривљене ББ и ВВ, **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Новом Саду К.1895/19 од 22.10.2020. године и Вишег суда у Новом Саду КЖ1 298/20 од 23.02.2022. године, тако што Врховни касациони суд окривљене АА, ББ и ВВ, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

Да су:

дана 01.05.2013. године, око 22,00 часа, у ..., у улици ... у близини НИС-а, способни да схвате значај свог дела и да управљају својим поступцима, свесни свог дела, његове забрањености и хтели његово извршење, злостављањем другог и вршењем насиља према другом, значајније угрозили спокојство грађана и теже реметили јавни ред и мир, на тај начин што су злостављали оштећеног ГГ из ..., тако што су најпре договорили сусрет са оштећеним, затим истог довели путничким аутомобилом, те након вербалне расправе са оштећеним зауставили путничко возило, извели оштећеног из истог, након чега су сви окривљени ударили оштећеног по телу, наневши му том приликом повреде у виду раздерно нагњечне ране десне обрве дужине 3 цм, крвни подлив и оток меких ткива око десног ока, крвни подлив и огуљотину предње стране грудног коша, крвни подлив и огуљотину левог колена, огуљотине левог лакта и леве подлактице и огуљотине леве стране слабинског дела тела, што су лаке телесне повреде,

- чиме би извршили кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. Кривичног законика,

док се окривљени ВВ за кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. Кривичног законика, за које је правноснажном пресудом оглашен кривим, на основу одредаба чланова 4. став 2, 42, 45. и 54. Кривичног законика **ОСУЂУЈЕ** на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

Окривљени ВВ се обавезује да у корист буџетских средстава суда плати на име паушала износ од 7.000,00 динара у року од 15 дана по правноснажности ове пресуде.

Трошкови кривичног поступка у односу на кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ за које су окривљени ослобођени од оптужбе падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К.1895/19 од 22.10.2020. године окривљени АА, ББ и ВВ су оглашени кривим због извршења кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, а окривљени ВВ и због извршења кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, па су окривљеном ВВ за наведена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ казна затвора у трајању од 9 месеци, а за кривично дело из члана 121. став 1. КЗ казна затвора у трајању од 1 године и затим је окривљени ВВ осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 5 (пет) месеци, окривљени АА је осуђен на казну затвора у трајању од 9 (девет) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору од 02.06.2020. године до 22.10.2020. године, док је окривљеном ББ изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 8 (осам) месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени за време проверавања од 2 (две) године не изврши ново кривично дело, с тим што ће се у случају опозива условне осуде овом окривљеном у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 12.02.2020. године до 14.02.2020. године. Окривљени су обавезани да на име трошкова кривичног поступка солидарно надокнаде и то Основном јавном тужилаштву у Новом Саду на име спроведеног судско-медицинског вештачења новчани износ од 16.406,59 динара, а Основном суду у Новом Саду на име спроведеног неуропсихијатријског вештачења новчани износ од 13.560,00 динара, те да сваки од окривљених на име паушала плати суду износ од по 7.000,00 динара, а све у року од месец дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Истом пресудом према окривљенима АА, ББ и ВВ је на основу члана 422. тачка 3) ЗКП одбијена оптужба за кривично дело одузимање туђе ствари из члана 211. став 1. КЗ. Окривљени АА и ББ су на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођени од оптужбе за кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду КЖ1 298/20 од 23.02.2022. године одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Новом Саду и бранилаца

окривљених АА и ВВ, па је потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду К.1895/19 од 22.10.2020. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Милан Пејовић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да делимично преиначи првостепену и другостепену одлуку тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе или да делимично укине првостепену и другостепену одлуку и предмет врати на поновну одлуку или на поновно суђење органу поступка.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда, основано бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву указује да је побијаном правноснажном пресудом, којом је окривљени оглашен кривим и осуђен за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног. Ово са разлога јер чињенични опис кривичног дела утврђен у изреци пресуде не садржи све битне законске елементе бића кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, а због чега дело за које је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело.

Основни облик кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“, број 85/2005, са ступањем на снагу дана 01.01.2006. године) чини лице које грубим вређањем или злостављањем другог, вршењем насиља према другом, изазивањем туче или дрским или безобзирним понашањем значајније угрожава спокојство грађана или теже ремети јавни ред и мир. Ставом 2. истог члана је прописан квалификовани облик овог кривичног дела – ако је дело из става 1. овог члана извршено у групи или је приликом извршења дела неком лицу нанесена лака телесна повреда или је дошло до тешког понижавања грађана.

Из законског описа бића кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ произилази да су битна обележја овог кривичног дела – радња извршења која се може састојати у предузимању неке од алтернативно предвиђених делатности: грубом вређању, злостављању другог, вршењу насиља према другом, изазивању туче, дрском или безобзирном понашању и последица дела која се може састојати или у значајнијем угрожавању спокојства грађана или у тежем ремећењу јавног реда и мира.

Квалификовани облик овог кривичног дела (став 2.), између осталог, постоји када је при извршењу основног облика дела из става 1. члана 344. КЗ неком лицу нанесена лака телесна повреда. Кривично дело насилничко понашање из члана 344. КЗ спада у такозвана последична кривична дела код којих се сматра да је кривично дело довршено када су остварена оба елемента кривичног дела и радња извршења и последица кривичног дела, дакле кривично дело насилничко понашање из члана 344. КЗ је свршено тек када је неком од законом наведених насилничких радњи које предузима окривљени значајно угрожено спокојство грађана или је теже ремећен јавни ред и мир.

Имајући у виду наведено, у конкретном случају, по становишту Врховног касационог суда, дело окривљеног АА које је предмет оптужбе није по закону кривично дело за које је окривљени АА оглашен кривим јер из чињеничног описа кривичног дела, датог у оптужном акту јавног тужиоца и утврђеног под тачком 3. изреке првостепене пресуде, не произилазе сва битна законска обележја бића кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је окривљени у овом кривичном поступку оптужен и правноснажно оглашен кривим. Ово са разлога јер су у самом чињеничном опису кривичног дела наведени само општи елементи законског описа бића кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ и описана радња извршења предметног кривичног дела која се састоји у злостављању оштећеног ГГ и вршењу насиља према њему од стране окривљених, при чему није ближе чињенично описана последица предметног кривичног дела и то у чему се конкретно огледа значајније угрожавање спокојства грађана или теже ремећење јавног реда и мира, а што је по налажењу Врховног касационог суда у конкретном случају неопходно за постојање предметног кривичног дела. Наиме, заштитни објект код овог кривичног дела представља јавни ред и мир и спокојство грађана тј. ширег круга лица која у себи не обухватају лице према коме се насиље врши, а у конкретном случају из описа дела у изреци правноснажне пресуде не произилази да је критичном приликом било присутно неко друго лице осим окривљених АА, ББ и ВВ, те оштећеног ГГ, при чему се узнемирење грађана не може односити само на оштећеног. Дакле, код недостатка у изреци пресуде описа последице као битног елемента бића кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, то се у описаним радњама окривљеног АА, које су му стављене на терет и за које је правноснажном пресудом оглашен кривим и осуђен, не стичу сва битна законска обележја кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ.

Стога је погрешно становиште нижестепених судова да радње окривљеног АА, које су описане у оптужном акту јавног тужиоца и у изреци првостепене пресуде, имају сва битна законска обележја кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, због ког је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим, па је првостепени суд, оглашавајући окривљеног кривим због предметног кривичног дела, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, а коју повреду није отклонио другостепени суд доносећи побијану другостепену одлуку у поступку по жалбама на првостепену пресуду, иако су на наведено у својим жалбама указивали браниоци окривљених АА и ВВ.

Сходно свему напред наведеном, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милана Пејовића, те отклонио наведену повреду кривичног закона, преиначењем побијаних правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К.1895/19 од 22.10.2020. године и Вишег суда у Новом Саду КЖ1 298/20 од 23.02.2022. године, тако што је окривљеног АА, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП, ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, јер дело за које је окривљени оптужен и правноснажно оглашен кривим по закону није кривично дело.

Како је одредбом члана 489. став 2. ЗКП предвиђено да ће Врховни касациони суд ако нађе да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног постоје и за којег од саоптужених у погледу којег није поднет захтев за заштиту законитости, поступити по службеној дужности као да такав захтев постоји (*beneficium cohaesionis*), то је Врховни касациони суд, поступајући по службеној дужности у смислу одредбе члана 489. став 2. ЗКП, преиначио побијане правноснажне пресуде и у односу на саокривљене ББ и ВВ налазећи да разлози због којих је донео одлуку у корист окривљеног АА постоје и у односу на окривљене ББ и ВВ у погледу којих нису поднети захтеви за заштиту законитости, те је и у односу на ове окривљене применом одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Имајући у виду да је окривљени ВВ, поред кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим и због кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, а за које му је првостепеном пресудом која је потврђена од стране другостепеног суда, утврђена казна затвора у трајању од једне године, то је Врховни касациони суд окривљеног ВВ за кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, задржавајући као правилно утврђену исту казну, применом одредаба чланова 4. став 2, 42, 45. и 54. КЗ, осудио на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

На основу члана 261. став 2. тачка 9) у вези члана 264. ЗКП, Врховни касациони суд је обавезао окривљеног ВВ да у корист буџетских средстава суда плати на име паушала износ од 7.000,00 динара у року од 15 дана по правноснажности ове пресуде, а на основу члана 265. став 1. ЗКП је одлучио да трошкови кривичног поступка у односу на кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ за које су окривљени АА, ББ и ВВ ослобођени од оптужбе падају на терет буџетских средстава суда.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице

Марина Антонић